Selvitys Vaara-Karjalan Osuuspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2017

Sisällys

1 Sovellettavat säännökset 3
2 OP Ryhmän rakenne 3
3 Edustajisto 4
4 Hallintoneuvosto 5
Nimitysvaliokunta 6
Tarkastusvaliokunta 8
5 Hallitus 8
6 Toimitusjohtaja ja johtoryhmä 13
7 Sisäinen ja ulkoinen valvonta 14
8 Taloudellinen raportointiprosessi 15
9 Palkitseminen 15
10 Sisäpiirihallinto 15
11 Yhteiskuntavastuu 15
12 Hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen päivitys ja nähtävilläpito 15

1 Sovellettavat säännökset

Tämä selvitys on luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 1 – 5 §:ssä ja 7 §:ssä tarkoitettu selvitys Osuuspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan toimintakertomuksesta erillisenä.

Osuuspankin hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta käsittelee vuosittain tämän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen.

Tämä selvitys Osuuspankin hallinto ja ohjausjärjestelmästä, tilinpäätös, hallituksen toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus sekä Osuuspankin säännöt ovat saatavilla Osuuspankin internetsivuilla www.op.fi.

Osuuspankin toiminta perustuu voimassa olevien Suomen lakien ja niiden nojalla annettujen normien noudattamiseen. Osuuspankki noudattaa osuuskuntalain ja talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain lisäksi muita finanssialan yrityksiä koskevia säännöksiä, osuuspankin sääntöjä ja osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön OP Osuuskunnan ohjeita.

Osuuspankki kuuluu talletuspankkien yhteenliittymään, jonka keskusyhteisö on OP Osuuskunta. Osuuspankin ja OP Ryhmän muiden yksiköiden välillä on kiinteä yhteistoimintasuhde.

2 OP Ryhmän rakenne

Osuuspankki kuuluu toiminnallisesti ja omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään. OP Ryhmä muodostuu 31.12.2017 tilanteessa 167 osuuspankista (mukaan lukien Helsingin Seudun Osuuspankki) ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena.

Osuuspankit ovat omistaja-asiakkaidensa (jäsentensä) omistamia ja harjoittavat paikallista vähittäispankkitoimintaa. Ne tarjoavat kotitalous- ja pk-yritysasiakkaille, maa- ja metsätalousasiakkaille sekä julkiselle sektorille nykyaikaiset ja kilpailukykyiset pankkipalvelut. Osuuspankit toimivat ryhmän yhteisen strategian ja toimintalinjausten mukaan, mutta ovat itsenäisiä omassa päätöksenteossaan. OP Osuuskunta toimii OP Ryhmän keskusyhteisönä ja strategisena omistusyhteisönä.

Keskusyhteisö on velvollinen tukemaan jäsenluottolaitosta määrällä, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista. Jäsenluottolaitos on velvollinen suorittamaan keskusyhteisölle osuutensa märästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta jäsenluottolaitokselta. Jäsenluottolaitoksella, jonka vakavaraisuus vaarantuisi em. toimenpiteiden johdosta, ei ole velvollisuutta osallistua niihin, vaan sen osuus jaetaan muille jäsenluottolaitoksille. Jos jäsenluottolaitos on erotettu tai eroaa ryhmästä, em. velvoitteet koskevat sitä vielä 5 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin ero on toteutunut. Keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa jäsenluottolaitoksilla on osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Yritysmuodoltaan osuuspankit ovat osuuskuntia, joissa päätöksenteon perusarvoihin kuuluu jäsen ja ääni -periaate. Osuuspankeissa omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää edustajisto tai osuuskunnan kokous, joka

valitsee pankille hallintoneuvoston. Hallinto-neuvosto puolestaan valitsee pankille hallituksen.

3 Edustajisto

Osuuspankin omistaja-asiakkaat valitsevat edustajansa pankin edustajistoon joka neljäs vuosi pidettävillä vaaleilla. Edustajisto käyttää päätösvaltaa pankin sääntöjen ja osuuskuntalain mukaan sille kuuluvissa asioissa.

Varsinainen edustajiston kokous on pidettävä kerran vuodessa ennen toukokuun loppua. Kokouksessa käsitellään Osuuspankin sääntöjen mukaan varsinaiselle edustajiston kokoukselle kuuluvat asiat sekä mahdolliset muut kokouskutsussa erikseen mainitut asiat.

Ylimääräinen edustajiston kokous kutsutaan tarvittaessa koolle käsittelemään tiettyä edustajistolle kuuluvaa asiaa.

Merkittävimpiä edustajistossa käsiteltäviä asioita ovat muun muassa:

- tilinpäätöksen vahvistaminen
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä toimitusjohtajan vastuuvapaudesta päättäminen
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä päättäminen ja hallintoneuvoston jäsenten valinta sekä palkkioista päättäminen
- tilintarkastajan tai tilintarkastajien valinta ja palkkioista päättäminen
- sääntöjen muuttaminen

Osuuspankille valittiin edustajisto marraskuussa 2017 pidetyissä edustajiston vaaleissa. Edustajiston toimikausi päättyy vuonna 2021 pidettäviin vaaleihin.

Osuuspankin edustajiston kokoonpano toimikaudelle 2017-2021:

Enon ja Uimaharjun jäsenalueelta
Hirvonen Jukka, kuljettaja, Uimaharju
Koljonen Venla, opiskelija, Joensuu
Kuivalainen Satu, parturi-kampaamo yrittäjä, Uimaharju
Lampen Pertti, perunanviljelijä, Eno
Määttä Tiina, esikoulunopettaja, Eno
Nuutinen Markku, metsäasiakasvastaava, LKV, Eno
Puhakka Marko, maatilamatkailuyrittäjä, Eno
Tahvanainen Pauli, yritysneuvoja, eläkkeellä, Eno

Ilomantsin jäsenalueelta
Haaranen Esa, fysioterapeutti, yrittäjä, Ilomantsi
Ikonen Kyösti, maanviljelijä, eläkkeellä, Ilomantsi
Korhonen Pekka, mittamies, Ilomantsi
Kurki Sallamari, erityisluokanopettaja, Ilomantsi
Lampropoulos Ioannis, kirkkoherra, Ilomantsi
Rimpiläinen Juha, yrittäjä, Ilomantsi

Kiihtelysvaaran ja Pyhäselän jäsenalueelta
Meriläinen Suvi, Business Controller, tradenomi, Joensuu
Myller Jani, yrittäjä, Kiihtelysvaara
Nieminen Pia, yrittäjä, Heinävaara
Rossi Hannes, vankeinhoito esimies, eläkkeellä, Pyhäselkä
Suomalainen Jorma, kauppatieteiden maisteri, lehtori, eläkkeellä, Kiihtelysvaara

Vatanen Mika, maanviljelijä, Uskali

Tuupovaaran jäsenalueelta
Karhapää Jorma, eläkeläinen, Joensuu
Rusila Hannele, yrittäjä, Tuupovaara
Takala Vesa, rovasti, Kovero
Turunen Jouni, toimistosihteeri, Tuupovaara

4 Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston valinta

Osuuspankin hallintoneuvostoon kuuluu pankin säännöissä määritelty määrä edustajiston/osuuskunnan kokouksen valitsemia jäseniä. Hallintoneuvoston jäsenen yläikäraja on 68 vuotta.

Osuuspankin nimitysvaliokunta valmistelee hallintoneuvoston jäsenten valintaa ja palkkioita koskevat kysymykset.

Hallintoneuvoston jäsenten perehdyttämisen ja osaamisen kehittämisen osalta osuuspankin tukena on OP Ryhmän hallintohenkilöiden osaamisen kehittämisohjelma.

Hallintoneuvoston kokoonpano:

Puheenjohtaja
Hotulainen Kari, maanviljelijä, Joensuu

Varapuheenjohtaja
Varis Riitta, terveydenhoitaja, Joensuu

Muut jäsenet
Huovinen Tuija, kasvatustieteiden maisteri, rehtori, Joensuu
Immonen Antti, kasvatustieteiden maisteri, luokanopettaja, Ilomantsi
Jeskanen Veli, yrittäjä, Ilomantsi
Kuukkanen Merja, metsätalousinsinööri amk, metsätalousinsinööri, Joensuu
Laukkanen Timo, hallintotieteen maisteri, talous- ja velkaneuvoja, Joensuu
Lätti Kare-Petri, diplomi-insinööri, yritysneuvoja, Joensuu
Nenonen Päivi, rehtori, Ilomantsi
Pajarinen Riitta, sairaanhoitaja, osastonhoitaja, Joensuu
Pesonen Olli, puutalousteknikko, tiimivalmentaja, Joensuu
Vartiainen Aija, agrologi, maatalouden asiantuntija, Joensuu

Hallintoneuvoston tehtävät

Hallintoneuvoston tehtävänä on osuuskuntalain ja pankin sääntöjen mukaan valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuskunnan hallintoa.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallintoneuvostolle kuuluvat erityiset tehtävät ovat seuraavat:

- päättää hallituksen jäsenten lukumäärästä ja valitsee tarvittavan määrän jäseniä hallitukseen sekä määrää heidän palkkionsa
- valitsee ja vapauttaa osuuspankin toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen kuultuaan hallitusta ja hankittuaan valinnasta keskusyhteisön lausunnon
- vahvistaa osuuspankin toimintaa koskevan ohjesäännön
- merkitsee tiedoksi keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet

- valitsee keskuudestaan riippumattoman tarkastusvaliokunnan jäsenet
- antaa varsinaiselle edustajiston/osuuskunnan kokoukselle lausunnon tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta
- edustajistopankeissa määrää vaalivuonna edustajiston jäsenten lukumäärän sekä nimeää edustajat vaalilautakuntaan.

Hallintoneuvoston riippumattomuus

Hallintoneuvoston valvontaroolin luotettavuuden takaamiseksi laissa määriteltyjä esteellisyys- ja riippumattomuusvaatimuksia on täydennetty osuuspankin säännöissä.

Aikaisemmin hallituksen jäsenenä ja toimitusjohtajana toimineiden henkilöiden valintaa hallintoneuvostoon on rajoitettu viiden vuoden ajan tehtävän päättymisestä lukien. Osuuspankin sääntöjen mukaan Osuuspankin hallintoon kuuluva ei voi samanaikaisesti toimia OP Ryhmän kanssa kilpailevan liikeyrityksen hallinnossa.

Koska OP Ryhmän eri yhteisöt toimivat kiinteässä yhteistyösuhteessa, muualla OP Ryhmässä työskentelevän henkilön sopivuutta hallintoneuvoston jäseneksi tulee arvioida ottaen huomioon kyseisen henkilön asema ja työtehtävät.

Hallintoneuvoston monimuotoisuus

Tehokas työskentely edellyttää, että hallintoneuvostossa on riittävästi monipuolista asiantuntemusta, osaamista ja kokemusta. Hallintoneuvoston jäsenten valintaa valmisteltaessa kiinnitetään huomiota henkilön hallintoneuvoston kokoonpanolle tuottamaan lisäarvoon mm. riittävän monimuotoisuuden ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Monimuotoisuutta ylläpidetään ja kehitetään varmistamalla valittavien henkilöiden monipuolinen osaaminen ja kokemus, alueellinen edustavuus ja sukupuolten ja eri ikäryhmien riittävä edustus hallintoneuvostossa.

Tavoitteena on, että osuuspankin hallintoneuvostossa molemmat sukupuolet ovat edustettuina suhteessa 60/40 %. Tavoitteeseen pyritään pitkäjänteisesti varmistamalla, että ehdolla olevista, osaamiseltaan ja kokemukseltaan tasavahvoista henkilöistä ehdolle hallintoneuvoston jäseneksi asetetaan se, joka edustaa hallintoneuvostossa vähemmistönä olevaa sukupuolta.

Nimitysvaliokunta

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella hallintoneuvostolle ja edustajistolle henkilövalintoja koskevat esitykset. Nimitysvaliokunta on keskeisessä roolissa sen varmistamiseksi, että osuuspankin hallintoon valitaan luotettavia, sopivia ja ammattitaitoisia henkilöitä ja että hallintohenkilöiden valinnassa huomioidaan eturistiriitojen välttäminen. Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnan toimintaa koskevan työjärjestyksen.

Valiokuntaan kuuluvat pankin hallintoneuvoston ja hallituksen puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat. Edustajistopankeissa edustajisto valitsee valiokuntaan keskuudestaan kahdesta neljään jäsentä edustajiston toimikaudeksi. Osuuskuntakokouspankeissa osuuskunnan kokous valitsee valiokuntaan kahdesta neljään omistaja-asiakkaiden edustajaa. Hallintoneuvoston

puheenjohtaja toimii valiokunnan puheenjohtajana. Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä toimikunnan kokouksissa ja käyttää siellä puhevaltaa.

Valiokunta tekee edustajistolle/osuuskunnan kokoukselle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista henkilövalinnoista. Valiokunnan on varmistettava, että esitettävien henkilöiden luotettavuus, sopivuus, ammattitaito ja riittävä ajankäyttö tehtävään arvioitu sekä se, että esitettävät henkilöt on arvioitu riippumattomiksi tehtävän edellyttämällä tavalla.

Lisäksi valiokunta valmistelee esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista.

Valiokunta tekee edustajistolle esityksen:

- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä
- hallintoneuvostoon valittavista henkilöistä
- hallintoneuvoston puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten palkkiosta
- edustajiston jäsenten palkkiosta
- edustajiston kokouksen puheenjohtajasta.

Valiokunta tekee hallintoneuvostolle esityksen

- hallintoneuvoston puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta
- hallituksen jäsenten lukumäärästä
- hallitukseen valittavista jäsenistä
- tarkastusvaliokuntaan valittavista jäsenistä
- hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenen palkkiosta
- vaalivuonna edustajiston jäsenten lukumäärästä ja vaalilautakuntaan nimettävistä jäsenistä sekä heidän palkkioistaan

Valiokunta voi myös tehdä esityksiä muista kokouksissa esille tulevista asioista, joita hallintoneuvosto tai hallitus on esittänyt valmisteltavaksi.

Nimitysvaliokunnan kokoonpano:

14.3.2017 asti:
Jari Puhakka
Pekka Ikonen
Päivi Nenonen
Pirjo Rämänen
Veli Jeskanen
Eila Piippo
Harri Turunen
Pirjo Laatikainen
Riitta Varis
Reino Oksman
Kari Hotulainen
Markku Kareinen
Merja Kuukkanen
Timo Puustinen

14.3.2017 lukien:
Kari Hotulainen
Riitta Varis
Harri Turunen
Pekka K. Vatanen
Jorma Karhapää
Mika Purmonen

Juha Sivonen
Jorma Suomalainen

Nimitysvaliokunta on kokoontunut 3 kertaa vuonna 2017.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallintoneuvostoa valvomaan hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Lisäksi valiokunta auttaa hallintoneuvostoa varmistumaan, että pankkia ja sen konsernia hoidetaan asiantuntevasti ja tavalla, joka edistää pankin kilpailukykyä ja menestystä.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan vuosittain valiokuntaan vähintään kaksi ja enintään neljä jäsentä ja nimeää valiokunnalle puheenjohtajan. Valiokunnan jäsenillä tulee olla pankin koko huomioiden riittävä asiantuntemus laskentatoimesta, kirjanpidosta, taloudellisesta raportoinnista, tilinpäätöskäytännöistä ja sisäisestä tarkastuksesta sekä riittävä sisäisen valvonnan periaatteiden tuntemus ja pankin toimialan ja ansaintalogiikan ymmärrys. Kaikkien valiokunnan jäsenten tulee olla pankista riippumattomia.

Hallintoneuvoston vahvistaman työjärjestyksen mukaan tarkastusvaliokunnan tehtävänä on muun muassa:

- perehtyä pankin tarkastuksiin liittyviin raportteihin ja valvoa, että pankin johto reagoi asianmukaisesti annettuihin suosituksiin
- arvioida osaltaan pankin sisäisen valvonnan riittävyyttä ja toimivuutta seuraamalla ja valvomalla sisäisen valvonnan periaatteiden noudattamista
- arvioida pankin riskiasemaa ja riskienhallinnan tehokkuutta
- valvoa osaltaan hyvän liiketavan periaatteiden noudattamista
- käsitellä ja arvioida pankin tilintarkastukseen liittyvät asiat ja valmistella tilintarkastajan valintaesitys sekä esitys tilintarkastajan palkkiosta.

Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta arvioi vuosittain tilintarkastajan toiminnan ja oheispalveluiden laatua sekä tilintarkastajien riippumattomuuden ja selvityksen oheispalveluista. Valiokunnan on myös määriteltävä tilintarkastajalta hankittavat oheispalvelut sekä niissä noudatettavat menettelytavat.

Tarkastusvaliokuntaan ovat kuuluneet Antti Immonen ja Tuija Huovinen.

Tarkastusvaliokunta on kokoontunut kolme kertaa vuonna 2017.

5 Hallitus

Hallituksen valinta

Osuuspankin hallitukseen kuuluu pankin säännöissä määritelty määrä jäseniä. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 68 vuotta. Osuuspankin nimitysvaliokunta valmistelee hallituksen jäsenten valintaa ja palkkioita koskevat asiat.

Luottolaitoksen hallituksen jäsenen on oltava luotettava ja hyvämaineinen henkilö. Hallituksella on oltava tarpeellinen osaaminen ja kokemus pankin liiketoiminnasta, siihen liittyvistä keskeisistä riskeistä ja johtamisesta.

Uudet hallituksen jäsenet perehdytetään tehtäväänsä. Perehdyttämisestä vastaavat hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja. Hallintohenkilöiden perehdyttämisen ja osaamisen kehittämisen tukena on OP Ryhmän hallintohenkilöiden osaamisen kehittämisohjelma.

Hallituksen kokoonpano

14.2.2017 pidettyyn hallintoneuvoston kokoukseen saakka hallitukseen kuuluivat

Puheenjohtaja
Turunen Harri (s. 1967), agrologi, yrittäjä, toimitusjohtaja, Ilomantsi
Ilomantsin Osuuspankin hallituksen jäsen ja puheenjohtaja 2013-
Ilomantsin Osuuspankin hallintoneuvoston puheenjohtaja 2011-2013
Keskeiset luottamustoimet:
Hermannin Viinitila Oy, hallituksen jäsen vuodesta 1989
Hermannin Liikelahjat Oy, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1999
Valamon Viiniherman Oy, hallituksen jäsen vuodesta 1997
Marja Carelia Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2004, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2014
Karelia Agua Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2013

Varapuheenjohtaja
Laatikainen Pirjo (s. 1957), yo-merkonomi, kauppiasyrittäjä, Ilomantsi
Ilomantsin Osuuspankin hallituksen jäsen 1992-
Ilomantsin Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen 1986-1991
Ilomantsin Osuuspankin hallintoneuvoston valvonta- ja vakuustarkastaja 1990-1991

Muut jäsenet
Hassinen Esa (s. 1959), yo-merkonomi, yrittäjä, Ilomantsi
Ilomantsin Osuuspankin hallituksen jäsen 2002-
Ilomantsin Osuuspankin hallintoneuvoston sisäinen tarkastaja 1998-2001

Immonen Antti (s. 1968), kasvatustieteiden maisteri, luokanopettaja, Ilomantsi
Ilomantsin Osuuspankin hallituksen jäsen 2010-
Ilomantsin Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen 2005-2010 ja puheenjohtaja 2007-2010

Korhonen Pekka (s. 1957), mittamies, Ilomantsi
Ilomantsin Osuuspankin hallituksen jäsen 1995-
Ilomantsin Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen 1992-1994
Keskeiset luottamustoimet:
Ilomantsin kunnanvaltuusto I varapuheenjohtaja 2012-
Ilomantsin Museosäätiön hallituksen varapuheenjohtaja 2012-
Ilomantsin virastotalon kiinteistö oy:n hallituksen puheenjohtaja 2010-
Ilomantsin Vanhusten tuki ry:n hallituksen puheenjohtaja 2009-
JHL:n Savo-Karjalan alueryhmän jäsen 2010-

14.2.2017 pidetystä hallintoneuvoston kokouksesta alkaen hallitukseen kuuluivat

Puheenjohtaja
Turunen Harri (s. 1967), agrologi, yrittäjä, toimitusjohtaja, Ilomantsi
Ilomantsin Osuuspankin hallituksen puheenjohtaja 2013-2016

Keskeiset muut luottamustoimet:
Hermannin Viinitila Oy, hallituksen jäsen vuodesta 1989
Hermannin Liikelahjat Oy, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1999
Valamon Viiniherman Oy, hallituksen jäsen vuodesta 1997
Marja Carelia Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2004, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2014
Karelia Agua Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2013

Varapuheenjohtaja
Vatanen Pekka K. (s. 1962), maatalous- ja metsätieteiden maisteri, yritysneuvoja, Joensuu
Tuupovaaran Osuuspankin hallituksen varapuheenjohtaja 2012-2016

Muut jäsenet
Kareinen Markku (s. 1953), kauppias, eläkkeellä, Joensuu
Kiihtelysvaaran Osuuspankin hallituksen puheenjohtaja 2002-2016
Keskeiset luottamustoimet:
Karei Set Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2004

Oksman Reino (s. 1956), maatalousteknikko, maatalousyrittäjä, Joensuu
Enon Osuuspankin hallituksen jäsen 2006-2016 ja puheenjohtaja 2012-2016

Lisäksi hallitukseen on kuulunut pankin toimitusjohtaja, jonka tiedot esitetään kohdassa 6.

Hallituksen tehtävät

Osuuskuntalain mukaisen yleistoimivallan ja osuuspankin sääntöjen perusteella osuuspankin hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii ja osuuspankin toimintaa johtaa hallitus. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen toimivaltaan kuuluvat asiat, jotka eivät lain ja sääntöjen mukaan kuulu toimitusjohtajalle, hallintoneuvostolle tai edustajistolle taikka osuuskunnan kokoukselle.

Hallituksen on johdettava osuuspankin toimintaa lainsäädännön, osuuspankin sääntöjen, osuuspankin ohjesäännön ja keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti.

Hallituksen on huolehdittava:
- pankin liiketoiminnan jatkuvan menestymisen turvaamiseksi suunnitelmallisuudesta, tehokkuudesta ja kannattavuudesta, toimintaympäristön muutoksiin sopeutumisesta ja riskien hallinnasta
- pankin sisäisen valvonnan ja valvontajärjestelmien riittävyydestä ja luotettavuudesta
- luottolaitostoimintaa koskevan sääntelyn, OP Ryhmän yhteisten toimintaperiaatteiden sekä keskusyhteisön antamien ohjeiden noudattamisesta
- hallituksen jäsenten riittävästä perehdyttämisestä tehtäväänsä ja osaamisen jatkuvasta ylläpitämisestä.

Tehtävänsä toteuttamiseksi hallitus muun muassa:

- vahvistaa pankin arvot, OP Ryhmän strategiasta johdetun strategian ja toimintasuunnitelmat sekä pankin lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteet ja seuraa säännöllisesti niiden toteutumista

- vahvistaa palkitsemisperiaatteet OP Ryhmän yhteisten periaatteiden mukaisesti

- merkitsee tiedoksi talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaiset pankkia sitovat ohjeet ja muut keskusyhteisön antamat ohjeet sekä saattaa tarvittavat ohjeet myös pankin hallintoneuvostolle tiedoksi

- vahvistaa pankin pääomasuunnitelman, joka sisältää vakavaraisuus- ja puskuritavoitteet sekä varautumissuunnitelman

- merkitsee tiedoksi keskusyhteisön vahvistaman pankin riskiluokan ja toteuttaa siitä aiheutuvat toimenpiteet

- vahvistaa pankin riskienhallinnan ohjeistuksen ja riskilimiitit sekä tilinpäätösperiaatteet keskusyhteisön ohjeiden mukaisesti

- päättää sisäisen tarkastuksen ja compliance –toiminnan organisoimisesta ja toteuttamistavasta sekä päättää tarkastuskertomusten ja huomautusten edellyttämistä toimenpiteistä

- tunnistaa mahdolliset eturistiriitatilanteet ja päättää niiden hallittavuuteen liittyvistä menettelytavoista keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti

- huolehtii siitä, että pankille on tehty jatkuvuussuunnittelu OP Ryhmän käytäntöjen mukaisesti, jatkuvuussuunnitelma on ajantasainen ja että sitä testataan vuosittain

- vahvistaa pankin johtamisjärjestelmän ja organisaation sekä päättää tarvittavien toimikuntien perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä vahvistaa näiden toimenkuvat ja kokoonpanot ja nimeää pankin johtoryhmän jäsenet

- päättää pankin jäsenhakemusten hyväksymisestä tai hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä sekä jäsenen erottamisesta

- päättää toimitusjohtajan palkkaeduista ja toimisopimuksen muista ehdoista

- päättää pankin toimipaikkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta

<u>Hallituksen kokouksia koskevat menettelytavat</u>

Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa. Kokous on kutsuttava koolle, jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet jäsenistä.

Hallitus nimittää itselleen sihteerin, jonka ei tarvitse olla hallituksen jäsen. Sihteeri osallistuu hallituksen kokouksiin ja laatii pöytäkirjan.

Kokouksissa käsiteltäviin asioihin liittyvä materiaali lähetetään hallituksen jäsenille hyvissä ajoin ennen kokousta, jotta hallituksen jäsenille jää riittävästi aikaa perehtyä kokouksessa käsiteltäviin asioihin.

Hallituksen kokous voidaan asian kiireellisyyden tai muun syyn vuoksi pitää sähköisesti tai puhelimitse edellyttäen, että hallituksen jäsenille varataan mahdollisuus päätöksenteon aikana keskinäiseen yhteydenpitoon.

Hallitus voi päättää, että muukin henkilö kuin hallituksen jäsen saa olla läsnä kokouksissa. Kun hallitus käsittelee osuuspankin kannalta tärkeitä tai laajakantoisia asioita, hallintoneuvoston puheenjohtaja voi valvontatehtävänsä toteuttamiseksi olla läsnä kokouksessa tällaisen asian käsittelyn ajan osallistumatta kuitenkaan päätöksentekoon.

Hallituksessa käsiteltävät asiat esittelee toimitusjohtaja tai joku muu hänen osoittamansa henkilö. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että hallituksen jäsenet saavat riittävät tiedot pankin toiminnan, taloudellisen tilanteen ja muiden käsiteltävien asioiden arvioimiseksi.

Hallituksen kokouksesta laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, sihteeri ja vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen.

Hallituksen työskentelyn ja kokoonpanon arviointi

Hallitus arvioi hallitustyön kehittämiseksi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan sisäisenä itsearviointina.

Hallituksen tehokkaan ja ammattitaitoisen työskentelyn turvaamiseksi hallituksen kokoonpanoa on suunniteltava pitkäjänteisesti. Suunnittelu toteutetaan vähintään vuosittain tapahtuvana hallituksen kokoonpanon arviointina. Arvioinnissa on erityisesti huomioitava, että hallituksessa on kollektiivisesti edustettava osuuspankin toiminnan näkökulmasta riittävä ammattitaito ja monipuolinen osaaminen ja että erityyppiset intressiristiriitatilanteet vältetään.

Hallituksen riippumattomuus

Hallituksen jäsen ei ole riippumaton, jos hallituksen jäsenen itsenäiseen päätöksentekoon voi kokonaisuutena arvioiden vaikuttaa esimerkiksi merkittävä asiakkuus, yhteistyösuhde, taikka voimassa oleva tai aikaisempi työ- tai toimisuhde. Vähintään puolet hallituksen jäsenistä tulee olla riippumattomia.

Osuuspankin sääntöjen mukaan Osuuspankin hallintoon kuuluva ei voi samanaikaisesti toimia OP Ryhmän kanssa kilpailevan liikeyrityksen hallinnossa. Hallitukseen ei voi myöskään valita muuta Osuuspankin tai sen konsernin palveluksessa olevaa henkilöä kuin toimitusjohtajaa.

Koska OP Ryhmän eri yhteisöt toimivat kiinteässä yhteistyösuhteessa, muualla OP Ryhmässä työskentelevän henkilön sopivuutta hallituksen jäseneksi tulee arvioida ottaen huomioon kyseisen henkilön asema ja työtehtävät.

Hallituksen riippumattomuuden arvioi hallintoneuvoston puheenjohtajisto.

Hallituksen jäsenistä riippumattomia ovat:

Harri Turunen

Pekka K. Vatanen

Markku Kareinen

Reino Oksman

Hallituksen monimuotoisuus

Tehokas työskentely edellyttää, että hallituksessa on riittävästi monipuolista asiantuntemusta, osaamista ja kokemusta. Hallituksen jäsenten valintaa valmisteltaessa kiinnitetään huomiota henkilön hallituksen kokoonpanolle tuottamaan lisäarvoon mm. riittävän monimuotoisuuden ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Monimuotoisuutta ylläpidetään ja kehitetään varmistamalla valittavien henkilöiden monipuolinen osaaminen ja kokemus, alueellinen edustavuus ja sukupuolten ja eri ikäryhmien riittävä edustus hallituksessa.

Tavoitteena on, että osuuspankin hallituksessa molemmat sukupuolet ovat edustettuina suhteessa 60/40 %. Tavoitteeseen pyritään pitkäjänteisesti varmistamalla, että ehdolla olevista, osaamiseltaan ja kokemukseltaan tasavahvoista henkilöistä ehdolle hallituksen jäseneksi asetetaan se, joka edustaa hallituksessa vähemmistönä olevaa sukupuolta.

Hallituksen toiminta

Hallitus kokoontui vuoden aikana 18 kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 99 %.

Kokouksiin osallistuminen:

Harri Turunen	100 %
Pekka K. Vatanen	100 %
Markku Kareinen	94 %
Reino Oksman	100 %
Raili Hyvönen	100 %

6 Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Toimitusjohtaja

Osuuspankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lainsäädännön, viranomaismääräysten, keskusyhteisön ohjeiden sekä hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Toimitusjohtaja vastaa siitä, että pankin toiminta on hallituksen vahvistaman strategian, toimintasuunnitelman ja ohjeiden mukaisesti tehokasta ja kannattavaa, toimintaympäristön muutoksiin sopeutuvaa ja riskeiltään hallittua.

Osuuspankin toimitusjohtaja:

Hyvönen Raili (s. 1964), kauppatieteiden maisteri, eMBA, toimitusjohtaja, Kontiolahti
Vaara-Karjalan Osuuspankin toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen 1.1.2017 alkaen, Enon Osuuspankin toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen 2012-2016, Pohjois-Karjalan Osuuspankin pankinjohtaja 2005-2012, Savonlinnan Osuuspankin pankinjohtaja 2002-2005, kehittämispäällikkö Osuuspankkikeskuksessa 1997-2002, Saaren Osuuspankin toimitusjohtaja 1994-1997, muita tehtäviä OP Ryhmässä 1984-1994
Keskeiset luottamustoimet:

Pohjois-Karjalan OP-liiton ja OP-työnantajayhdistyksen (OPTA) hallituksen jäsen

Johtoryhmä

Johtoryhmän tehtävänä on toimia Osuuspankin toimitusjohtajan tukena Osuuspankkiin ja sen konserniin liittyvien strategisten kysymysten valmistelussa, pankin toiminnan koordinoinnissa, merkittävien tai luonteeltaan periaatteellisten operatiivisten asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa sekä sisäisen valvonnan ja riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toimivuuden samoin kuin sisäisen yhteistoiminnan ja tiedon varmistamisessa. Hallitus vahvistaa johtoryhmän kokoonpanon.

Johtoryhmään kuuluu toimitusjohtajan lisäksi:

Päivi Sinikka Hartikainen (50 v), yo-merkonomi, myyntipäällikkö, Ilomantsi
Vaara-Karjalan Osuuspankin myyntipäällikkö 1.1.2017 alkaen, tullut Ilomantsin Osuuspankin palvelukseen asiakkuuspäälliköksi 1.3.2015, asiantuntija ja esimiestehtävät 4/1997-12/1998 Kera Oyj sekä 1/1999-2/2015 Finnvera Oyj.

Jonne Teemu Tapio Ihalainen (32 v), tradenomi, myyntipäällikkö, Joensuu
Vaara-Karjalan Osuuspankin myyntipäällikkö 1.1.2017 alkaen, Kiihtelysvaaran Osuuspankin myyntipäällikkö 9/2012-12/2016, Outokummun Osuuspankki, sijoitusneuvoja 2/2010-9/2012, OP-Keskus, Yhteyskeskus Joensuu, myyntineuvottelija, 6/2008 – 8/2009, OP-Keskus, Yhteyskeskus Helsinki, myyntineuvottelija, 5/2007 – 12/2007

Pasi Leppänen (58 v), yo-merkonomi, pankinjohtaja, Joensuu
Vaara-Karjalan Osuuspankin pankinjohtaja 1.1.-30.6.2017, jonka jälkeen eläkkeelle.
Kiihtelysvaaran Osuuspankin palvelukseen 1981, toimitusjohtajana 1989-2016

Simo Sakari Penttinen (34 v), kauppatieteiden maisteri, pankinjohtaja, Joensuu
Vaara-Karjalan Osuuspankin pankinjohtaja 1.1 2017 alkaen, Tuupovaaran Osuuspankin palvelukseen 1.11.2012, toimitusjohtajana 1.1.2013-31.12.2016, Kiihtelysvaaran Osuuspankki, myyntipäällikkö 2008-2012

Raija Tahvanainen (61 v), merkonomi, OP-Akatemian Menestysjohtajatutkinto 2008-2009, pankinjohtaja, Ilomantsi
Vaara-Karjalan Osuuspankin pankinjohtaja 1.1.-30.6.2017, jonka jälkeen eläkkeelle.
Ilomantsin Osuuspankin palvelukseen 1975, toimitusjohtajana 2006-2016
Keskeiset luottamustoimet:
Pogostan Sanomien hallituksen jäsen vuodesta 2008 alkaen

7 Sisäinen ja ulkoinen valvonta

Sisäisen valvonnan periaatteet OP Ryhmässä vahvistaa keskusyhteisön hallintoneuvosto.

KHT-yhteisö KPMG Oy Ab on vuodesta 2017 toiminut osuuspankin tilintarkastajana ja KHT Heikki Tuomi päävastuullisena tilintarkastajana vuodesta 2017 alkaen.

Sisäisen ja ulkoisen valvonnan periaatteet OP Ryhmän tasolla ovat kuvattuna tarkemmin OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetussa selvityksessä.

8 Taloudellinen raportointiprosessi

Osuuspankin hallitus vastaa siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Osuuspankin hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa osuuspankin hallituksen toimintaa. Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta avustaa hallintoneuvostoa valvomaan hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa.

Osuuspankki noudattaa soveltuvin osin OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetussa selvityksessä kuvattuja taloudellisen raportointiprosessin periaatteita.

9 Palkitseminen

Osuuspankin hallintoelinten ja edustajiston jäsenille on maksettu palkkiota seuraavasti:

Hallituksen puheenjohtajan kuukausipalkkio 1050 euroa.
Hallituksen jäsenille (mukaan lukien puheenjohtajalle) on maksettu kokouspalkkiota 320 euroa kokoukselta.

Hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkio 600 euroa.
Hallintoneuvoston jäsenille (mukaan lukien puheenjohtajalle) on maksettu kokouspalkkiota 240 euroa kokoukselta.

Nimitysvaliokunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkio ja matkakustannusten korvaus samojen perusteiden mukaan, mitä edustajiston kokous on päättänyt maksaa vastaavia korvauksia hallintoneuvoston jäsenille.

Osuuspankki noudattaa soveltuvin osin OP Ryhmän palkitsemisperiaatteita, joita on tarkemmin kuvattu OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessä.

10 Sisäpiirihallinto

Osuuspankki noudattaa OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevasta selvityksestä ilmeneviä sisäpiirihallinnon periaatteita.

11 Yhteiskuntavastuu

Osuuspankki noudattaa soveltuvin osin OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessä kuvattuja yhteiskuntavastuun periaatteita.

12 Hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen päivitys ja nähtävilläpito

Osuuspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskeva selvitys annetaan lähtökohtaisesti vuosittain ja se on nähtävillä op.fi -sivuilla.